

SPIS TREŚCI

Rozprawy i studia

- Paweł D e r e c k i, *Historia Brittonum* „Nenniusza”? Kilka słów o niewielkim dziełku budzącym wielkie kontrowersje . . . 1
- Jacek B a n a s z k i e w i c z, Widukind o saskich początkach: Saxo, Turyng i *Landkaufszene* (*Res gestae Saxonicae*, I, 5). Naśladownictwo antycznych wzorów, stara saga plemienna czy wytwór uczoności saskich intelektualistów IX–X wieku? . 19
- Anna G r o n o w s k a, *Enfances Guillaume*, *Enfances Vivien*, *Enfances Renier*.. Młodzieńcze dokonania wielkich bohaterów starofrancuskiej epiki rycerskiej 37

Materialy

- Krzysztof B e n y s k i e w i c z, Władysław Laskonogi wystawcą dokumentów fundacyjnych klasztoru cystersów w Obrze . 65
- Dagmara A d a m s k a, Tomasz S t o l a r c z y k, Stempel tłoka pieczęci rycerskiej — znalezisko z okolic Jawora 79
- Jarosław S z y m a n i k i, *Articuli secte Waldensium* na tle antyheretyckich zbiorów rękopiśmiennych Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego 85
- Przemysław N o w a k, Niemieckojęzyczne dokumenty króla Władysława Jagielly 97

Dyskusje

- Gerard L a b u d a, W sprawie autorstwa i miejsca napisania Żywotu pierwszego Świętego Wojciecha 115

Artykuły recenzyjne i recenzje

- Nowy głos o mapie świata z Ebstorfu. Jürgen W i l k e, *Die Ebstorfer Weltkarte*, 1. *Textband*, 2. *Tafelband* (Veröffentlichungen des Instituts für Historische Landesforschung der Universität Göttingen, Bd.39), Verlag für Regionalgeschichte, Bielefeld 2001, ss. 347, 5 nlb. + 167, mapa w załączeniu (*Jerzy Strzelczyk*) 131
- Przeciwko chybnemu obrazowi związków dzieł literackich i plastycznych. Bogdan H o j d i s, *O współistnieniu słów i obrazów w kulturze polskiego średniowiecza*, Gnieźnieńska Firma Wydawnicza »TUM«, Gniezno–Poznań 2000, ss. 164, il. nlb. 42 + 5 barwnych (*Wojciech Mischke*) 136
- Leonid Sergeevič Ć e k i n, *Kartografija christianskogo srednevekov'ja VIII–XIII vv. Teksty, perevod, kommentarij*, Moskwa 1999, Izdatel'skaja firma „Vostočnaja literatura” RAN, ss. 366 (w tym 73 tabl. i wiele ilustracji w tekście); A[leksandr] V[asil'evič] P o d o s i n o v, *Vostočnaja Evropa v rimskoj kartografičeskoj tradicii. Teksty, perevod, kommentarij*, Moskwa 2002, Izdatel'stvo „Indrik”, ss. 488, il. barwnych 16 (*Jerzy Strzelczyk*) 141
- Thomas M e i e r, *Die Archäologie des mittelalterlichen Königsgrabes im christlichen Europa*, *Mittelalter–Forschungen* Bd.8, John Thorbecke Verlag, Stuttgart, 2002, ss. 478, 173 fig. (*Elżbieta Dąbrowska*) 145
- Anders W i n r o t h, *The Making of Gratian's Decretum* (Cambridge Studies in Medieval Life and Thought, Ser. 4, 49), Cambridge University Press, Cambridge 2000, dodruk 2002, ss. XVI, 245, 4 il., 7 tabel (*Przemysław Nowak*) 149
- Maria B l á h o v á, *Historická chronologie*, Nakladatelství Libri, Praha 2001, ss. 948 (*Izabela Skierska*) 150
- Marek W a l c z a k, „Alter Christus”. *Studia nad obrazowaniem świętości w sztuce średniowiecznej na przykładzie św. Tomasza Becketa*, TWiAPN Universitas, Kraków 2001, (Ars Vetus et Nova, 5), ss. 435, 102 il., streszczenie angielskie (*Grażyna Jurkowlaniec*) 151
- Alison I. B e a c h, *Women as Scribes. Book Production and Monastic Reform in Twelfth–Century Bavaria* (Cambridge Studies in Palaeography and Codicology, 10), Cambridge University Press, Cambridge 2004, ss. XIV, 198 (*Jerzy Strzelczyk*) 153
- Die Hochmeister des Deutschen Ordens 1190–1994*, hrsg. von Udo A r n o l d (*Quellen und Studien zur Geschichte des Deutschen Ordens*, t. 40), N. G. Elwert Verlag, Marburg 1998, ss. VIII, 368 (*Krzysztof R. Prokop*) 156
- Elżbieta K o w a l c z y k, *Dzieje granicy mazowiecko–krzyżackiej (między Drwęcą a Pisą)*, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2003, ss. 335, fot., mapy, rys., tab., Zusammenfassung (*Mariusz Weber*) 159

<i>Rycerstwo Europy Środkowo–Wschodniej wobec idei krucjat</i> , red. Wojciech P e l t z, Jarosław D u d e k, Uniwersytet Zielonogórski — Historia 5, Wydawnictwo Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2002, ss. 166, Zusammenfassung (Gerard Kucharski)	160
Jana N e c h u t o v á, <i>Latinská literatura českého středověku do roku 1400</i> , Nakladatelství Vyšehrad, Praha 2000, ss. 365 (Wojciech Baran–Kozłowski)	163
Marek C e t w i ń s k i, <i>Śląski tygiel. Studia z dziejów polskiego średniowiecza</i> , Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, Częstochowa 2001, ss. 318 (Gerard Kucharski)	164
<i>Dokumenty strony polsko–litewskiej pokoju melneńskiego z 1422 roku</i> , wydali Przemysław N o w a k i Piotr P o k o r a (z przedmową Stefana K. K u c z y ń s k i e g o), Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2004, ss. XVIII, 102 il. barwne (Jan Tęgowski)	165
<i>Cronica monasterii canonicorum regularium (S. Augustini) in Glac = Kronika klasztoru kanoników regularnych (Św. Augustyna) w Kłodzku</i> , edidit = wydał Wojciech M r o z o w i c z, Wratislaviae = Wrocław 2003, ss. 371 (Marek Derwich)	167
<i>Genealogien zur Papstgeschichte</i> , bearb. von Christoph W e b e r unter Mitwirkung von Michael B e c k e r, cz. 3–6 (Päpste und Papstum, t. 29 cz. 3–6), Anton Hiersemann, Stuttgart 2001–2002, ss. 982, 1094 (Krzysztof R. Prokop)	168
Bogdan W. B r z u s t o w i c z, <i>Turniej rycerski w Królestwie Polskim w późnym średniowieczu i renesansie na tle europejskim</i> , Wydawnictwo DiG, Warszawa 2003, ss. 408, il. (Robert Bubczyk)	170
Kirsi S a l o n e n, <i>The Penitentiary as a Well of Grace in the Middle Ages. The Exemplar of the Province of Uppsala 1448–1527</i> , Helsinki 2001 (Annales Academiae Scientiarum Fennicae; 313), ss. 458 (Monika Saczyńska–Kaliszuk)	172
Agnieszka B a r t o s z e w i c z, <i>Czas w małych miastach. Studium z dziejów kultury umysłowej późnośredniowiecznej Polski</i> , Oficyna Wydawnicza ASPRA–JR–Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku, Warszawa–Pułtusk 2003, ss. 355 (Piotr Chojnacki)	175
Wojciech K r a w c z u k, <i>Metrykanci koronni. Rozwój registratury centralnej od XVI do XVIII wieku</i> , Tow. Wyd. „Historia Iagellonica”, Kraków 2002, ss. 181, 5 nlb. (Waldemar Chorążyczewski)	178
<i>Radziwiłłowie. Obrazy literackie. Biografie. Świadczenia historyczne</i> . Praca zbiorowa pod red. Krzysztofa S t ę p n i k a, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie–Skłodowskiej, Lublin 2003, ss. 503, 70 il. (Marceli Kosman)	180
<i>Nekrologi „Kuriera Warszawskiego” 1821–1939</i> , oprac. Andrzej Tadeusz T y s z k a, t. I: 1821–1845, Warszawa 2001, ss. XII, 570; t. II: 1846–1852, Warszawa 2004, ss. VIII, 623 (Jolanta Sikorska–Kulesza)	182

Zapiski krytyczne i sprawozdania

Ks. Kazimierz P a n u ś, <i>Święty Patryk</i> , „Wielcy ludzie Kościoła”, Wydawnictwo WAM–Księża Jezuiti, Kraków 2004, ss. 92 (P. D.)	185
Urszula L e w i c k a – R a j e w s k a, <i>Arabskie opisanie Słowian. Źródła do dziejów średniowiecznej kultury</i> (Polskie Towarzystwo Ludoznawcze. Prace Etnologiczne, t. 15), Wrocław 2004, ss. 263, Summary (J. S.)	185
Jürgen H o f f m a n n, <i>Vita Adalberti Aquensis</i> , „Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters” 57, 2001, 1, s. 157–163; Johannes F r i e d, <i>Gnesen — Aachen — Rom. Otto III. und der Kult des hl. Adalbert. Beobachtungen zum älteren Adalbertsleben</i> , w: Michael B o r g o l t e (Hg.), <i>Polen und Deutschland vor 1000 Jahren. Die Berliner Tagung über den „Akt von Gnesen”</i> , Redaktion: Benjamin S c h e l l e r (Europa im Mittelalter. Abhandlungen und Beiträge zur historischen Komparatistik, hg. von M. B o r g o l t e, Bd. 5), Akademie Verlag, Berlin 2002, s. 235–279 (J. S.)	186
<i>Trakt cesarski. Ilawa — Gniezno — Magdeburg</i> (Bibliotheca Fontes Archeologici Posnaniensis), Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Poznań 2002, ss. 442, Abstracts, Zusammenfassungen (M. D.)	187
Pavol Č e r n ý, <i>Evangeliiář Zábřdovický a Svatovítská Apokalypsa</i> , Wyd. Akademia, Praha 2004, ss. 378 (J. K.)	188
Michael R o t h m a n n, <i>Totius orbis descriptio. Die „Otia Imperialia” des Gervasius von Tilbury: Eine höfische Enzyklopädie und die scientia naturalis</i> , w: <i>Die Enzyklopädie im Wandel vom Hochmittelalter bis zur frühen Neuzeit</i> , Herausgegeben von Christel M e i e r, Redaktion Stefan S c h u l e r und Marcus H e c k e n k a m p. Akten des Kolloquiums des Projekts D im Sonderforschungsbereich 231 (29.11.–1.12.1996) (Münstersche Mittelalter–Schriften, Bd. 78), Wilhelm Fink Verlag, München 2002, s. 189–224 (J. S.)	188
Tomasz Ś l ę c z k a, <i>Aleksander Macedoński w literaturze staropolskiej</i> (Acta Universitatis Wratislaviensis, 2513), Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2003, ss. 213, Summary (M. D.)	189
Jan P t a k, <i>Chorągiew w komunikacji społecznej w Polsce piastowskiej i jagiellońskiej</i> , Wydawnictwo KUL, Lublin 2002, ss. 467 (I. M. D.)	189
Urszula Ś w i d e r s k a, <i>Kultura rycerska w średniowiecznej Polsce</i> , Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2001, ss. 226. (G. K.)	190
<i>Statuta capituli ecclesiae cathedralis Wratislaviensis ex anno 1482/83</i> , Innotendis materiis praeparatis a Vincento U r b a n edidit Casimirus D o l a. In linguam Polonorum convertit Norbertus W i d o k, Wratislaviae–Opoliae, Uniwersytet Wrocławski, Centrum Badań Śląskoznawczych i Bohemistycznych, Uniwersytet Opolski, Wydział Teologiczny, 2004, ss. 400 (M. D.)	191

<i>Album pozdně středověkého písma. Album scripturae medii aevi posterioris: Severní Čechy. Svazek I. Soudní knihy města Loun. Bohemia septentrionalis. Volumen I. Libri iudiciales civitatis Lunae</i> , oprac. H. Páteková, Dolní Břežany 2002; <i>Severní Čechy. Svazek II. Městská kniha soudní a pamětní Ústí nad Labem 1438–1514. Bohemia septentrionalis. Volumen II. Liber iudicialis et memorabilium civitatis Austiae super Albea 1438–1514</i> , oprac. H. Páteková, Dolní Břežany 2003; <i>Severní Čechy. Svazek III. Kniha přijímání za měšťany města České Lípy 1461–1722. Bohemia septentrionalis. Volumen III. Liber civium civitatis Lipae 1461–1722</i> , oprac. H. Páteková, Dolní Břežany 2002 (J. K.)	191
Bogusław Pfeiffer, <i>Caelum et regnum. Studia nad symboliką państwa i władcy w polskiej literaturze i sztuce XVI i XVII stulecia</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2002, ss. 293, il. 66, Summary (I. M. D.)	192
Jan Biłobocki, <i>Poematy rycerskie</i> , Wstęp i opracowanie Piotr Borek, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2004, ss. 194, 8 ilustr. (M. K.)	193
<i>Protokolarz albo „Czerwona księga” Mysłowic</i> , wyd. Alina Kowalska, Antoni Piwowarczyk, pod. red. Antoniego Barcika, Wydawnictwo „Emmanuel”, Mysłowice 2002, ss. 544, XXIV, il. (M. S.)	194
Kazimierz Bujnicki, <i>Pamiętniki (1795–1875)</i> , wstęp i opracowanie Paweł Bukowiec, [Wyd.] Collegium Columbinum, Kraków 2001, ss. 267 (M. K.)	194
Motiejus Valančius, <i>Namų užrašai</i> . Sudarė Aldona Prášmantaitė, Baltos lankos, [Vilnius] 2003, ss. XXX, 933 (M. K.)	195
<i>Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele — Heslář — Vzorová hesla)</i> , opracowali Jaroslav Pánek i Oldřich Tůma przy współpracy z Jiřím Kociánem, Jiřím Mikulcem, Janem Pelikánem, Miloslavem Polívką, Alešem Pořízka, Svatou Eakovou, Evą Semotánovou oraz autorami przykładowych haseł. Historický ústav AV ČR, Praha 2003, ss. 483 (M. K.)	195
<i>Handbuch der Geschichte Russlands</i> , Bd. 6, herausgegeben von Klaus Zernack: Peter Hoffmann (unter Mitarbeit von Lothar Kölm), <i>Einführung in Literatur, Quellen und Hilfsmittel</i> , Anton Hiersemann, Stuttgart 2004, ss. XII +340 (J. S.)	196

Kronika

„Stan i perspektywy polskiej dyplomatyki średniowiecznej i wczesnonowożytnej” — forum dyskusyjne „Belliculum Diplomaticum Lublinense I” (Lublin, 8–9 XII 2003) (<i>Agnieszka Kus</i>)	197
Deutsch–Polnischer Gesprächskreis zur Quellenedition: Edition von historiographischen Quellen. Editorische Methoden und Projekte (Berlin, 7–8 XI 2003) (<i>Marek Słoi</i>)	199
„Inschriften und europäische Schatzkunst”: X. Internationale Fachtagung für mittelalterliche und neuzeitliche Epigraphik” (Halberstadt 20–23 V 2004) (<i>Jaroslav Wenta</i>)	200
„Kancelaria królewska. Między władzą a społeczeństwem”. Spotkanie drugie (Kraków, 14 IV 2004) (<i>Rafał Górny</i>)	200
II Krakowskie kolokwium heraldyczne „Pieczęcie herbowe, herby na pieczęciach” (25–26 X 2004) (<i>Sylwia Pisarska</i>)	201

Komunikaty

Komunikat o przyznaniu Nagrody im. Aleksandra Gieysztora	204
Komunikat o przyznaniu Nagrody im. Adama Heymowskiego	204
Sprostowanie	204
Informacja dla autorów „Studiów Źródłoznawczych”	205
Spis skrótów	207

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW * LISTE DE COLLABORATEURS

	Dagmara Adamska, Wrocław		Agnieszka Kuś, Warszawa
	Jacek Banaszekiewicz, Warszawa		Gerard Labuda, Poznań
	Wojciech Baran-Kozłowski, Poznań		Wojciech Mischke, Kraków
	Krzysztof Benyskiewicz, Zielona Góra		Przemysław Nowak, Kraków
	Robert Bubczyk, Lublin		Sylwia Pisarska, Kraków
	Piotr Chojnacki, Warszawa		Krzysztof R. Prokop, Kraków
	Waldemar Chorążyczewski, Toruń		Monika Saczyńska-Kaliszuk, Warszawa
<i>I. M. D.</i>	Iwona M. Dacka, Warszawa		Jolanta Sikorska-Kulesza, Warszawa
	Elżbieta Dąbrowska, Tournus		Izabela Skierska, Poznań
<i>P. D.</i>	Paweł Derecki, Warszawa	<i>M. S.</i>	Marek Słoń, Warszawa
<i>M. D.</i>	Marek Derwich, Wrocław		Tomasz Stolarczyk, Wrocław
	Rafał Górny, Kraków		Jerzy Strzelczyk, Poznań
	Anna Gronowska, Warszawa		Jarosław Szymański, Wrocław
	Grażyna Jurkowlaniec, Warszawa		Jan Tęgowski, Białystok
<i>J. K.</i>	Jerzy Kaliszuk, Warszawa		Mariusz Weber, Poznań
<i>M. K.</i>	Marceli Kosman, Poznań		Jerzy Wenta, Toruń
	Gerard Kucharski, Kalisz-Poznań		